

PRESSEMEDDELELSE

SEGES, Strategi & Vækst

Nyt grundlag på vej for cirkulær økonomi i landbruget

SEGES vil nu for første gang skabe et bedriftsbaseret datagrundlag for, hvordan landmænd med såkaldt cirkulær økonomi kan udnytte ressourcerne bedre og få nye forretningsmæssige muligheder.

Gøder du med aske fra fjernvarmens afbrænding af halm, bruger du mask fra ølbrygning til foder, får du pulp fra kartoffelstivelsesfabrikken eller lejer du høstmaskiner fra en maskinstation?

Så er du en af de landmænd, der – måske uden at vide det – arbejder med såkaldt cirkulær økonomi. Cirkulær økonomi handler nemlig om at fastholde ressourcer, materialer og produkter længst muligt i et kredsløb af produktion og forbrug.

Nu vil landbrugets videns- og innovationshus SEGES undersøge, hvordan danske landmænd kan bruge produktions- og bedriftsdata som afsæt for endnu mere cirkulær økonomi på bedriften. Baggrunden er, at forretningsmodeller fra den cirkulære økonomi er centrale for at skabe en lavere klima- og miljøpåvirkning og mindre pres på ressourcer og biodiversitet.

Store perspektiver i cirkulær tankegang

En af deltagerne i projektet er landmand Poul Jakob Bønløkke fra Lyngbygård uden for Aarhus, og han ser store perspektiver i den cirkulære tankegang.

”Som landmand mener jeg, at man har ansvar for at have et helhedssyn på sin bedrift og for at tænke nogle løsninger ind, som gør det muligt at genanvende ressourcerne hele vejen rundt. Og det behøver ikke være raketvidenskab – ofte er det sund fornuft. Eksempelvis kan et siloanlæg genanvendes ved, at stål og jern smeltes om, ligesom bunden kan knuses og bruges til vejfyld i stedet for at blive smidt ud,” siger Poul Jakob Bønløkke.

Sammen med sin familie driver han 1.100 hektar agerjord fra Lyngbygård, og driften består hovedsageligt af konventionel planteavl. På bedriften arbejder de blandt andet målrettet med genanvendelse af affald.

"Vi lægger stor vægt på, at eksempelvis bigbags, plasticdunke og byggematerialer genanvendes eller laves om til varme på renovationen. I projektet håber vi at få faktabaseret viden om, hvordan vi kan flytte os mere inden for cirkulær økonomi, og hvor der måske er nogle lavthængende frugter," siger Poul Jakob Bønløkke.

Grundlæggende er det godt landmandskab

Ifølge projektleder Søren Bisp fra SEGES er danske landmænd historisk set særdeles dygtige til at cirkulere ressourcer og udnytte deres produktionsudstyr optimalt af både økonomiske og miljømæssige årsager.

"Cirkulær økonomi på en bedrift drejer sig grundlæggende om godt landmandskab. Men der findes ikke opdateret indsigt i hvilke ressourcer og materialer, der har reelle potentialer, og hvilke forretningsmæssige muligheder cirkulær økonomi kan skabe for landbruget i den grønne omstilling. Det er dét, vi er gået i gang med at afdække i projektet," siger Søren Bisp.

Processerne på seks landbrug bliver kortlagt

Som led i projektet gennemføres en systematisk kortlægning af produktionsprocesserne på seks meget forskellige landbrug og af de ressourcer, produkter, materialer og maskiner, der anvendes i processerne.

Her bliver der sat vægt og hvis muligt værdi på alt fra strømme af gylle og halm over mejetærskere til tagplader og bigbags. Kortlægningen sker i samarbejde med et team fra Teknologisk Institut, og data hentes blandt andet i landbrugets databaser, i produktblade og ved simpel observation hos landmanden.

Mulighed for ny forretning i landbruget

Projektet er skudt i gang i forlængelse af, at EU-Parlamentet i februar 2021 vedtog en ny handlingsplan for cirkulær økonomi, hvor der indføres mål for forebyggelse, genbrug, genanvendelse og deponering af affald. Projektlederen opfordrer danske landmænd til at se de fremtidige mål som en forretningsmulighed.

"Sammenholdt med EU's strategier for bioøkonomien står landbruget med muligheder for ny forretning. For at kunne forfølge de nye forretningsmuligheder i den grønne omstilling har både landbruget og dets leverandører og kunder behov for samarbejder i værdikæder og over til myndigheder og politikere," slutter Søren Bisp.

De indsamlede data fra projektet skal også bruges som afsæt for diskussioner med virksomheder og myndigheder om, hvordan der kan komme mere cirkulær økonomi i kommercielle samarbejder. Dette skal blandt andet ske gennem møder og workshops. Projektet er finansieret af Promilleafgiftsfonden for Landbrug.

FAKTA: CIRKULÆR ØKONOMI

- Cirkulær økonomi går ud på at fastholde ressourcer, materialer og produkter længst muligt i kredsløb af produktion og forbrug.
- På en landbrugsbedrift er kendte eksempler på cirkulær økonomi gødning med aske fra fjernvarmens afbrænding af halm, brug af mask fra ølbrygning til foder, gødskning med gylle, inputs/outputs fra biogasanlæg og leje af høstmaskiner fra en maskinstation.
- Cirkulær økonomi er kernen i FN's mål nr. 12 for bæredygtig udvikling, og cirkulær økonomi løber som en rød tråd gennem EU's strategier og politikker for et bæredygtigt Europa.

FLERE OPLYSNINGER

Projektleder Søren Bisp, SEGES Future Farming, Strategi & Vækst: 2178 9777 / sobi@seges.dk

Landmand Poul Jakob Bønløkke, Lyngbygård: 2028 5885 / pjb@lyngbygaard.dk

Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende rapportens informationer.